URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 29.10.2022).

2. НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності»: затв. наказом М-ва фінансів України від 28 груд. 2009 р. № 1541. Редакція від 24.12.2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0095-11#Text (дата звернення: 29.10.2022).

3. Сучасний бухгалтерський облік, аналіз і аудит: галузевий аспект: колективна монографія у 2 т. / за ред. П.Й. Атамас. Дніпропетровськ: Герда, 2013. Т.1. 358 с.

4. НП(С)БОДС 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок»: затв. наказом М-ва фінансів України від 24.12.2010 р. № 1629. Редакція від 01.01.2015 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-11#Text (дата звернення: 29.10.2022).

5. Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору: затв. наказом М-ва фінансів України від 23.01.2015 р. № 11. Редакція від 28.12.2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15#Text (дата звернення: 29.10.2022).

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

***Кравченко О.В.**, канд. екон. наук, доцент*
***Бага А.В.**, здобувач вищої освіти*
Сумський державний університет
***Дмитренко А.В.**, д-р екон. наук, доцент*
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Питання оподаткування сільськогосподарських підприємств завжди є актуальними, враховуючи значення аграрного сектору для національної економіки України в частині формування ВВП. Саме через ефективну систему оподаткування держава може підтримувати і стимулювати виробників сільгосппродукції, забезпечуючи конкурентоспроможність сільського господарства і впровадження інновацій у виробництво. Функціонування ефективного аграрного сектору повинно передбачати різнопланову державну підтримку у фіскальній сфері через застосування певних пільг при оподаткуванні.

Система оподаткування України – сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що стягуються в порядку, встановленому Податковим кодексом України [1].

Відповідно до чинного законодавства українські сільськогосподарські підприємства можуть обрати або загальну систему оподаткування, обліку та звітності, або спрощену систему четвертої групи.

Загальна система оподаткування, обліку та звітності може використовуватися будь-яким суб'єктом господарювання. Загальна система оподаткування передбачає сплату всіх передбачених законодавством зборів і платежів. Так за цим способом виробники зобов'язані сплачувати такі податки: податок на прибуток, податок на додану вартість, податок на майно (земельний податок), рентну плату за спеціальне використання води. До основних факторів, які впливають на суму податкового зобов'язання підприємств, які обрали загальну систему оподаткування, обліку та звітності, можна віднести:

– співвідношення між доходом та витратами (чим вище витрати підприємства, тим нижче сума зобов'язання за податком на прибуток підприємства);

– сума доходу, яка не входить до валового доходу та суми витрат, які не можуть бути віднесені на витрати виробництва;

– сума витрат, що підлягають амортизації;

– сума ПДВ, що включається до ціни товарів, робіт та послуг; і суму податкового кредиту [2].

Проте загальна податкова система складна для адміністрування. Використовуючи загальну систему оподаткування, підприємець повинен подавати більший обсяг звітування, ніж якщо б використовувалась спрощена система оподаткування. Порядок обчислення окремих податків складний і вимагає професійних знань та досвіду.

Підприємець може обрати спрощену систему оподаткування. Згідно ПКУ об'єктом оподаткування сільсь-

когосподарських підприємств, які перебувають на четвертій групі спрощеної системи є площа угідь або земель водного фонду, що перебувають у власності підприємства або надані йому в користування. Нормативно грошова оцінка одного гектара вважається базою оподаткування. Для перебування на єдиному податку четвертої групи потрібно виконувати такі умови:

– наявність земельних ділянок;

– частка виробництва сільськогосподарської продукції, а попередній звітний рік не повинна бути меншою ніж 75%.

На даний час ставки податку для платників четвертої групи становлять:

– для ріллі, сіножатей і пасовищ крім тих, що розташовані в гірських умовах – 0,81;

– для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях – 0,49;

– для багаторічних насаджень (крім багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях) – 0,49;

– для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях – 0,16;

– для земель водного фонду – 2,43;

– для ріллі, сіножатей і пасовищ, що знаходяться у власності сільськогосподарських виробників, які орієнтуються на виробництво та переробку продукції рослинництва на закритому ґрунті – 5,4 [3].

Спрощенці четвертої групи звільняються від сплати таких податків:

– податок на прибуток підприємств;

– податок на доходи фізичних осіб;

– податок на додану вартість;

– податок на майно (у частині земельного податку)

– рентна плата за спеціальне використання водних ресурсів платниками IV групи.

Традиційно вважається, що найбільш вигідною для сільгоспвиробників є спрощена система оподаткування саме за четвертою групою. При цьому сума єдиного податку не залежить від результатів діяльності сільгоспвиробника (хоча для високорентабельного підприємства це може бути перевагою). Проте у випадках підвищення розміру нормативної грошової оцінки сільгоспугідь і ставок ЄП оподаткування за іншими системами оподаткування є більш вигідними з економічної точки зору.

На підтримку розвитку аграрного сектору держава почала діяти у таких напрямках:

– здешевлення кредитів;

– підтримка заходів в сільськогосподарській галузі;

– підтримка в висаджені молодих насаджень і догляду за ними;

– надання кредитів фермерам;

– фінансова допомога виробників сільськогосподарської продукції.

Ці заходи дозволять зміцнити ринкові позиції сільгоспвиробників, посилити їх конкурентоздатність, залучати інвестиції.

Перелік посилань:

1. Економічна сутність та функції податків. URL: https:// pidruchniki.com/18340719/finansi/ekonomichna_sutnist_funktsiyi_podatkiv

2. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств – платників єдиного податку IV групи. URL: http://devisu.ua/uk/taxes/6571-osoblivosti-opodatkuvannjasilskogospodarskih-pidpriemstv--platnikiv-edinogo-podatku-iv-grupi.

3. Податковий кодекс України : Закон України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17.